

Historien på spåret

TORP OCH GÅRDAR, del 1

Denna tur leder till platser där torp och gårdar har legat och följer bitvis de gamla vägarnas sträckning. Sträckan är cirka 5 km och barnvagnsvänlig.

Gångvägen från Tyresö Centrum till Nyfors genom Bollmoradalen hette länge Sämskmakarevägen och hade nästan samma sträckning som Wättinge gårdsväg har idag. Alla öppna ytor var åker och äng.

Många gårdar och torp på denna tur är idag försvunna, men inte alla! Vid Ahlstorp hittar du en välbevarad miljö. Ibland kan du hitta rester av torpmiljöerna i växtligheten; ett gammalt äppelträd, syrener eller ängsväxter som tillhörde torpet.

Vänd på bladet!

VÄGEN MOT MYGGDALENS GÅRD, NUVARANDE BOLLMORAVÄGEN, FRÅN SÖDER. KOMMUNHUSET STÅR PÅ LADANS PLATS. FOTO: KARIN GUSTAFSSON, TYRESÖ HEMBYGDSFÖRENING

ÄLTA-ANDERS VID MYGGDALENS GÅRD PÅ 1950-TALET
FOTO: TYRESÖ HEMBYGDSFÖRENING

AHLSTORP BÅTSMANSTORP

Foto: Åke Hägerström

Nyboda

Torpet tillkom på 1720-talet och låg där Nyboda skola ligger. Det var en enkel stuga och en lada. I ett dödsbo från 1854 fanns en häst, två kor, två får och en gris och jordbruksmarken var 5 hektar. Det avstyckades 1945 från de stora ägorna som var kvar av Tyresögodset och köptes, liksom Bollmora gård, av Tyresö kommun för utbyggnaden av centrumområdet på 1960-talet. Helt rivet idag.

Foto: Tyresö hembygdsförening

Krusboda

Torpet byggdes som klockarbostad på 1630-talet som en enkel timmerstuga med kök och fönsterlös kammare. Klockaren var prästens högra hand och hade rätt till fri bostad. Torpet har även arrenderats av människor som var verksamma i industrierna vid Nyfors. Här drevs jordbruk fram till 1950-talet. Torpet revs i början av 1970-talet. Vyn är från söder.

Uddby

Uddby är kommunens visningsgård. En gammal byväg löper rakt igenom. Gården nämns redan 1409, men vid Albysjön har funnits gårdar i mer än 2000 år. Strandängarna har varit bra betesmarker åt djur och boskapsskötsel har under århundradena varit den viktigaste näringen, tillsammans med fiske.

Rekonstruktionen ovan är gjord av illustratör David Bracken efter en karta från 1790.

Ahlstorp

Båtsmanstorpet med lada och ängsmark är en ovanligt välbevarad miljö. En båtsman var en soldat till sjöss. Han fick namn efter egenskap: Bråttom, Modig eller Glad. Bönderna i trakten fick hålla med torp och fähus men även ved, halm, ull, ost och smör. På 1880-talet flyttade den siste båtsmannen härifrån. Tyresö hembygdsförening förvaltar torpet och visar det för allmänheten.

Foto: Karin Gustafsson

Fårdala

Den gamla manbyggnaden står ännu kvar, mitt i ridhusområdet. Torpet byggdes på 1780-talet och torparen skulle göra dagsverken på Tyresö gård med att arbeta i jordbruket, köra ved, leverera mjölk, ägg, plocka bär och sköta vägar. På gården kunde finnas en häst, några kor och oxar, en gris och ett antal höns. Jordbruket drevs fram till 1960-talet. Ekonomibyggnaderna är rivna.

Foto: Åke Hägerström

Petterboda

Torpet kom till i början av 1600-talet och låg där Energivägen möter Petterboda gårdsväg, som är den gamla vägen mot Myggdalen. Torparna som har bott här gjorde dagsverken på Bollmora gård. Under 1860-talet fanns en fjärdingsman på denna adress. Fjärdingsmannen var en förtroendepost i socknen. En rävfarm låg här på 1900-talet. Hela torpmiljön är rivna idag.

Foto: Åke Hägerström

Myggdalen

Myggdalen fanns redan på 1600-talet. I slutet av 1950-talet fanns fortfarande mjölkkor, men sedan auktionerades jordbruksredskapen ut och torpet revs för att ge plats åt Tyresö centrum på 1960-talet. Vägen på bilden är numera Bollmoravägen som leder från OK-macken mot centrum. Ladan låg där kommunhuset står idag. Vyn är från söder.

Foto: Karin Gustafsson

Bollmora

Namnet betyder "gården på myren". På 1700-talet fanns en liten by med två gårdar i utkanten av det stora godsets ägor. Stora Bollmora var arrendegård och på Lilla Bollmora fanns en krog under många år. I början av 1960-talet drevs ett känt "raggarfik" här, men revs för att ge plats åt det nya industriområdet. Gården låg där Willys ligger idag, men inga spår finns kvar.